

Nro. 39.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedően Novembernek 12-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

Minthogy gyakran tulajdon kárókon tapasztalták azt a jelenvaló hadakozás alatt a' Fr. vezérek, hogy azokban a' hadi történetekben, a' mellyekben a' Fr. seregek egyenlő számmal voltak a' Császári 's Kiralyi és Orosz Császári seregekkel, néktek mindenkor veszteséggel kellett vissza menniek; ahozképelt most már mindenkor két, sőt három annyi erővel izoktak győzedelmes seregeink ellen menni.

Minden külföldi közönséges levelekből azt olvassuk, hogy az ellenség rész szeréant eddig

szenvedett veszteségeinek ki pótolására, rész szerént arra való nézve, hogy az ideji hadakozás végén nagyon meg öregbitetett hadi erővel állhasson ki a' Márs mezejére, 200000 recrutát parantsolt ki állítatni; de a' kiknek nagyobb része, csak a' papirosra vólt le írva, valósággal pedig két harmad része is oda haza maradt. Mindazáltal a' Génuai és Helvécziai hegyek között olly tanyákat választottak ki magoknak a' Francia armádiák, a' mellyekben egész bátorsággal el várhattak a' hozzájuk küldetett segítő seregeket, a' mellyeknek oda lett érkezések után, mind a' meg holt *Hócze* derék Generálisunk, most pedig a' *Petrusch* F. M. Lajtinánt kormánya alatt lévő Cs. K. seregeket, mind a' H. *Suwarow*, és *Korsakow* General Lajtinánt vezérlésekre bízott Orosz hadi népet ki tolták Helvécziai tanyáikból.

Hasonló tsalárdsággal élt az ellenség, *Mélas* lovasság Generaliffa 26-ik Octoberi officialis jelentése szerént, Olasz Országban, nevezetellen a' Piemonti Harczagségnek *Bosco* nevű helysége mellett tanyázott Cs. K. F. M. Lajtinánt B. *Karajczay* ellen, a' kit két colonnéra osztatott 12000 főből álló sereggel támadott meg, és egy harmadik colonnét *Pozzolo Formigaron* által küldött előre.

Noha pedig illy nagy számmal lett légyen is az ellenség, még is mindazáltal tsudálkozásra méltó vitézséggel és áthatatossággal viselték magokat derék seregeink, több versben vissza hajtották a' náloknál sokkal számosabb Francziákat, és 800 embert fogtak el közzülök, a' kik közt egy Generalist, több Stabalis és fel tisztek is vóltak, 's egy záfzlót nyertek. A' mi veszteségünk az ellenségeshez képest csak tsakélység. — Minthogy pedig előre jól látta azt B. *Karajczay*

F. M. Lajtnant, hogy az ellenség számos népét halználni, a' miéinket pedig a' gyakorta való tsatazas által el fárasztani igyekezni fogja : arra való nézve által költöztvén a' *Bormida* folyó vizén, bátorságos helyre telepítette le annak háta megett a' maga népét.

Azon időben egynéhány batallion gyalogságot, és egy kevés lovasságot küldvén *Mélas* vezér, a' nevezett F. M. Lajtnántnak segítségére, *B. Kray* hadi Tárnokmester kórmányára bizta azokat, és hatalmat adott nékie azoknak mivelesére, a' miket a' körülállásokhoz képest szükségeseznek fog itilni az ellenség további előbre való nyomúlhatásának meg akadályoztatására.

Azon ellenséges ármadiánál, a' melly a' *Pedemonti* Herczegségnek *Mondovi* nevezetű tartományában, *Mélas* Cs. K. fő vezér előtt táborozik, gyakorta való mozdulások tapasztaltak, mellyek által körül is kerített a' Cs. K. ármadiának fekvésére nézve igen fontos *Mondovi* erőség. *Lemoín* Fr. Generál fel is kérette azon várat, de semmit nem nyert, mivel az abban fekvő Cs. K. katona őrizetnek *Commendansa Bripén* Oberster olly választ küldött nékie, a' minéműet lehetett a' Cs. K. vezérektől várni. — A' nevezett *Mondovi* erőllégnek ellenséges ostrom alól leendő fel szabadítására, 6 batallion gyalogsággal, és 2 escadron lovassággal küldötte *Mélas* fő vezér *Gr. Auersperg* Generalist, olly rendelés mellett, hogy az ostromló Fr. seregnek *Vigo* és *Lezegno* mellett a' háta megé mennyen, *Bripén* Oberster pedig 4 batallion gyalogsággal rohannyon ki azon időben az ellenségre, a' melly rendeléseinek igen jó következései is vóltanak, mivel mingyárt hátrább vonván magokat a' Fran-

cziaák, meg szüntek a' *Mondovi* várnak további ostromlásától.

Tegnap dél után 4. órákor, egy különös tudósított adott ki a' Fels. hadi Cancellaria, mellynek rövid foglalattya a' következőkből áll:

Tudva vagyón, *ugymond*, a' múlt szerdán költ Bétsi udvari Diariumból előttünk, minémű próbákat tett legyen a' *Cuneo* környékén álló ellenség maga nagy erejével, és miként igyekezett a' *Mondovi* erőlséget, ha lehetett volna, eltsípni. Minthogy pedig sok segítő seregeket húzott magához a' *Suzai* völgyből, és hadi erejének nevezetesebb részét a' *Stura* vizének bal partján gyűjtötte öfzve, kétség kívül olly feltétellel, hogy a' *Montenara* mellett tanyázott Cs. K. truppokat tettzése szerént nyughatatlanokdathassa; azért szükségesnek illette *Melas* Cs. K. fő vezér az ellenséget illy alkalmas tanyáján is October utolsó napján viradtakor meg támadni. A' melly végre három colonnéra öfzította a' ki rendelt Cs. K. seregeket, mellynek egyikét *Ott F. M. Lajtinántra*, a' másikat *Elsnitz* Generálra bizta, *Sommariva* Generalnak pedig meg hagyta, hogy a' harmadik colonnéval a' *Fossanoba* vivő úton támadná meg az ellenséget. — A' két első colonne egy idő pontjában költözött által a' *Stura* vizén készített hídön, mellyet meg akarván az ellenség akadályoztatni, egynéhány gyalog seregeket és ágyukat telepített le a' nevezett folyó viznek fel emelkedett partyaira.

Azonközben szerentsélsen által menvén a' nevezett két Colonne az említett folyó vizen, nemcsak mingyárt meg némitották az ellenség ágyúit; hanem e' mellett olly hathatóffan meg támadták reggeli hat órákor az ellenséget, hogy néhány szempillantás múlva a' tetőkről mind le hajtot-

ták, 's meg futamtatták a' gyalogfagott, melly alkalmatossággal a' lovalság hirtelen és hathatósan bé vágvan annak rendjébe, hogy lehetetlen volt az ellenségnek azon tábor helyén továbbra is meg maradni. — Az *Elsnitz* F. M. Lajtinánt Colonnéja egész *Ronchiig* üzte, és a' *Canevi* vár ágyúi alá menni képtelentette őket, Hasonló feleltséggel támadtak őket meg *Ott* és *Sommariva* Cs. K. Generálisok, melly miatt futásba eredtek a' *Francoziák*, és ha jökök el nem il antották volna nekik vezetni. De így is 1000 embereknél több maradt halva és sebbe esve a' tsata piaczon, 800 ember pedig és 4. ágyújok fogságunkba estek.

Az: jegvzi meg *Mélas* Cs. K. lovas Generális, hogy az ezen tsatában jelenvölt Generalisoknak, és hadi népnek már lokizor próbált okosságokat, és vitézfégeket clegendőképen ugyan magasztalni nem tudhattya; mindazáltal kötelesnek illi magát *Ott* F. M. Lajtinánt, herczeg *Lichtenstein* *Elsnitz* és *Sommariva* Generálisokat különösen dicsírni, a' kik ezen a' napon már regen keresett ditsőségeket újabb hadi tetteikkel tetézték meg; hanem ezeken kívül még azokat sem fogja halgatafallal el mellőzni, a' kik ezen tsatában megokat meg különböztették.

A' csata napján a' *Grana* folyó viz mellett maradt az ármádia, hanem a' következt napon olly hasznos tanyára telepítette azt le *Mélas* fővezér, hogy mindenkor ura legyen a' *Stura* két partjainak, és akarmikor segítségére lehet az ellenség ellen küldendő sereg osztályoknak, a' minthogy mingvart akkor 4. granatéros batalionnal 's 4. escadron *Erdödy* huzárokkkal küldötte *Lattermann* Generálisf *Keim* F. M. Lajtinánt segítségére, a' *Suzai* völgyből előre nyomú ni szándakozó ellenségnek meg akadályoztatása a.

A' Cs. Királyi, és Orosz Császári ármadiák-
nak Helvécziai földről lett ki jöveletektől fog-
va semmi batallia nem vólt a' két ellenséges ár-
madia közt, ki vévén azon apró csatázásokat,
a' mellyek a' Rénus innenső oldalán a' Rénusi és
Svéviai kerületekben imitt amott történtek. A'
Helvécziaiban lévő Fr. ármadiának fő vezérje
Massena 8-ik Octoberi ütközetjétől fogva egye-
bet annál nem mivelt, hogy egynéhány ezer em-
bert küldött *Graubündenbe*, a' kik ottan el ha-
gyott tanyáinkat el foglalván mind előbre előbre
nyomúlnak, de a' hol a' magazinumoknak, és min-
den napi eleségnek szüksége miatt, lehetetlen,
hogy sokáig meg móradsassanak, hanem vagy
kenyeret kell magok után vitetni, vagy olly tar-
ományba nyomulni, a' hol semmi szükségét nem
fog a' katonaság szenvedni. —

Lecourbe, a' Rénusi Fr. ármadiának fő vezér-
je, October közepén egész Generál Stabjával oda
érkeztvén, azon hónapnak 26-ikán ki ment az
ellenség recognoscirozására, mingyárt egynéhány
ezer főből álló sereget küldött *Bruchsal* és *Heil-
bronn* vidékeire, 's egészlen körül kerítette a' *Fi-
lipsburgi* várat, a' mellyben lévő katona őri-
zetnek derék Commendánsa, *Gr. Salm* Generál
Lajtinant gyakorta ki tsap az ellenségre, 's nem
mindenkor szerentsétlenül, hol több, hol keve-
sebb embert ejtvén fogságra az okromló Fran-
cziák közzül.

A' *Korsakow* Orosz Generál ármadiájának
maradványa, a' *Suwarow* herczeg seregeivel ma-
gát öfzve kaptsolván, mind a' kettő az *Ille* és
Lech folyó vizei közt szállottak táborba. — *Su-
warownak* hadi fő szállása *Augsburgba* tétetődött
által, vele vagyon *Constantin* Orosz nagy herczeg
is, hanem ott fognak e' tovább is maradni, avagy
előbre vagy hátrább marsirozni, arról sem mi,

sem mások bizonyost irni nem tudhatunk. — Herceg *Suwarowról* azt hirdették néhány Német Országi közönséges levelek, hogy ő beteg ágyban fekszik, a' melly köz hir nem fundamentom nélkül való egészlen, de tsak abból áll, hogy Helvecziából való ki jöretelekor egyik lába, ki fizamodott, és az azon lévő seb helyek ki fakadván most már nem járhat.

Helvétziái Respublika.

A' Bernai tudositások szerént, nemtsak *Bazel, Tigurum, Winterthur,* és *S. Gallen* városokra, hanem közönségesen az egész Respublikára igen nagy adót, az az, hat millio livert vetett *Massena* fő vezér, melly törvénytelen tselekedetének egész erővel ellene szegezte magát a' Bernai Directorium. Hasonló indulattal viseltetnek a' két törvénytévő Tanácsok.

A' nevezett Directorium illetén értelmű jegyzést küldött a' törvénytévő Tanácsokhoz: „Mi, *ugymond*, két esztendőtol fogva, mindent végbe vittünk a' Fr. armádiáért, és magazinumot, szekeret, orvosságot, kenyeret, pénzt, és munitiót elegendőt szolgáltatunk annak. Eléggé sürgettük *Párisban* lévő követünk által a' Fr. Kormány-széket, hogy szabadittson fel bennünket ezen igaalól, de még ekkorig semmi sikere nem volt kérésünknek. — A' Fr. Directoriumhoz küldött levelünkben gyökeressen szólottunk azon nagy inségről, a' mellybe a' közöttünk lévő framos Fr. katonaság miatt estünk. — Kivántuk, hogy fizetődjön vissza azon lumma pénznek egy része, a' mellyet a' Fr. seregeknek előre adtunk, de még tsak egy sorból álló választ sem vehettünk levelünkre. — Hogyha a' Bazelre vetetett summának meg kissebbitésére nézve semmit vég-

be nem vihetünk, bútsút veszünk hivataljainktól.

A' két törvénytevő Tanátsnak tagjaiban egy értelem és egy akarat uralkodik, 's készek a' Helvécziai nemzet felsőségének fenn tartására végett mindent művelni, 's magokat a' Francia törvénytelen erőszakoskodások ellen védelmezni, — A vének Tanatsában azt sürgették néhány tagok, hogy vizsgálatték meg voltaképen, mennyire lehessen *Maffena* tselekedetjait megengetni, és a' jelenvaló körülállások által meg igazítani. — Egy nemzeti képviselő ilyen szókra fakadott ki: „A' Francia, *ügymond*, bajonettákkal kívánnyák erőszakoskodásaikat támogatni, jól vagyon, mi is tehát bajonettákkal haritsuk el azokat. A' Helvécziai nemzet győzhetetlen és szabad, ha magát ölfve kapsollja, és győzhetetlen 's szabad akar lenni s. a. t.“

Mind ezekre igen keveset, vagy éppen semmit sem ügyelvén *Maffena* Fr. fő vezér, *October 15-ik* napján két Francia gyalog regementet, és két lovas fereget küldött bé *Berna* várárába. Illyen módon nem akart a' Helvécziai Directorium engedni; de végtére, a' midőn értesére esett volna az, hogy a' Fr. Kormányfő is helybe hagyta volna *Maffena* fő vezérnek törvénytelen cselekedetét, kéntelen volt a' kéntelenségnek engedni. — Sok Helvécziai Cantonokban kéntelenek a' barom tartó gazdák a' széna szüksége miatt, kéntelenek barmaikat le vágattatni, és azoknak húsaikat vagy eladni, vagy magok megenni. — Egy szóval, olly rend kívül való szükség uralkodik most *Helvéczia*ban, hogy méltán lehet az éhségtől, és az ezt követni szokott döghaláltól félni. — Ezen körülállások fogják *Maffena* fő vezért is a' Svéviai kerületbe menni kéntelennek.

szerezni, 's ott téli kiártélyba szállítani a' kormánya alatt lévő Fr. hadi seregeket.

Olafz Ország.

A' Nápolyi hadi seregeknek *Róma* városába lett bé meneteleknek alkalmasosságával, mingyárt meg égette a' nép a' hármasszoros izidü kokárdát, a' szabadság fáját, és a' Francia czimereket; a' papság is fel öltözte előbbi papi köntöseit, *Bourcard* Nápolyi fő vezér pedig olly parantsolatot tétetett közönségessé, melly szerezént minden és mindenféle fegyvert ki kellett adni. Az azokat el titkolók keimény büntetéssel fenyegettettek. — *October 3-ikán* az Angyalvárát is, minden abban levő ártilleriával, muittiokkal, és magazinumokkal el foglalták a' Nápolyi seregek, és Nápolyi zafzlókat függesztettek ki annak bátyaira. — A' Sz Péter piatzán állott szabadság fáját, le vágta, és a' *Brutus* fejét a' városnak úttizain hurczolta a' köz nép. A' nevezett Nápolyi fő vezér tétetett a' Romái Statusnak Commendansává, a' ki mingyárt akkor egy provisoria kormányzékot állított fel. — *October 8-ikán* az egész város meg volt válogosítatva. — A' *Vaticanumi* és *Quirináli* palotákat, a' mellyekben a' Francziának Cancellariai vóltanak, el petsételtette a' Nápolyi Király. *Civita-Vechiának* herczeg *Arde-re* tétetődött Commendansává.

A' Római provisoria Kormányfzék olly rendeléfi tett, hogy a' Nápolyi Kir. udvarhoz tartozó *Farnési* palotából el lopatott, el prédáltattott, vagy más módon el vitetett bútorok vitetessenek vissza; a' ki e' parantsolatot által hágya, érdeme szerezént meg fog büntettetni.

Nemtsak fok, Francziák által meg töltetett magazinumok, hanem ennekfelette számos ritka-

ságok is, a' mellyeket *Pdrisba* akartak küldeni, találtattak az ő Rómából lett ki költözések után. Ezek között voltak Vénusnak egy ritka feftett képje a' Capitoliumnak galleriájából; *Homerusnak* és *Caracollónak* melly képjei, *Pallásnak* és *Artigonusnak* statuái, és egynéhány *Herculanumi* ritkaságok. Ezek már ládakra voltak rakatva olly véggel, hogy magokkal együtt el viheffék azokat a' Francziák.

Francia Respublika.

Bonaparte fő vezérnek Egyiptomból lett el jövetelének módjáról következő környülállásokat olvasunk néhány Párisi tudositásokból. „El vegezvén azt magában, ugymond *Bonaparte*, hogy ő Francia Országba vissza jöjjön, ezen szándékát egyedül lelki test kedves barátjának *Berthier* Generálisnak nyilatkoztatta ki, a' ki helybe is hagyta azt. Azonnal meg parantsolta *Bonaparte Ganthcaume* Vice Admirálisnak, hogy a' la Muron, és a' la Carriere nevezetű fregatokat, és két aviso, az az, visgalódó hajót készítené ki, de leg kissebbet sem szollott nékie a' maga feltételéről. Azután azoknak a' Generálisoknak, és másoknak, a' kiket magával vissza hozni akart, egy egy bé petsételt levelet küldött, olly parantsolat mellett, hogy azt *Fructidornak* 5-ik (Augustus 22-ik) napján, ezen 's ezen az órában fel szakaszván, jelennyenek meg az abban meg határozott helyen. Ugy is történt a' dolog, es ök minden bagázsijoknak hátra hagyásával az *Abukiri* kikötő helyhez mentek, 's *Bonapartéval* együtt, a' ki öket már akkor ott várta, hajókra ültek; de mivel ellenkező szél fújt, harmadnap múlva, ugymint *Augustus* 24-ikén indultak onnan el, minekutánna két idegen embert, a' kik velek együtt hajókra ültek, a' partra vissza küldötték volna. — El indulása előtt néhány szem-

pillantással egy bé petsételt levelet küldött *Bonaparte* fő vezér *Kléber* Generálisának, a' mellyben az egész Egyiptomi ármadiának fő vezérjévé tette őtet, felső Egyiptomnak kormányát pedig *Desaix* Generálra bizta. Azt is meg hagyta *Klébernek*, hogy sem az ármadiának, sem a' lakosoknak ki ne nyilatkoztassa az ő Egyiptomból lett el jövetelét.

Minekelőtte még semmit sem tudott volna ezen történetről a' Francia Directorium, a' törvénytevő két Tanátsnak végzéséből, illetén háladó levelet küldött nékie Egyiptomba: „Polgár Generál! Le nem irhattya a' Directorium azon nagy örömet, a' mellyet a' Kigyelmed 10 és 17-ik Thermidori (28-ik Juliusi és 4 ik Augustusi) levelei vételének alkalmatosságával magában érzett. Igaz ugyan az az, hogy mivel sok ideig félbe szakadva vólt a' Kigyelmed Directoriummal való levelezése, ez igen szomorú vólt; mindazáltal még tsak egy szempillantásig sem adott azon hamis híreknek hitelt, a' mellyeket ellenségeink Kigyelmedről, és az Egyiptomi dolgokról Európában ki szórtanak. — Lehetelelen volna ezen költött híreket jobban meg tafolni, mint a' mint kigyelmed meg czáfolta. Az *Abukiri* történet, mellyről Kigyelmed bennünket leg utólszor tudositott, annak leg világosabb próbája, Közönségesen mindenütt ki mutatta magát: a' Kigyelmed nagy elméje. — Felettébb sajnállya a' Directorium azokat a' derék embereket, a' kiket Kigyelmed el vesztett, és szünetlenül betsülni fogja azon ármadiának tsudálatra méltó maga viselétét, a' mellyet kigy. commandiroz, és azon ritka talentomai eránt való nagy bizodalját, mellyek olly nagy hasznára vóltak a' Respublika ditsőffégének fenn tartására, és a' mellyek bizonyosan fiettetni is fogják a' békeslégnék régen óhajtott napját, határ nélkül való örömmel újittya

meg. — Itt vagyon az az akta, a' mellyben a' törvénytévő hatalom a' Haza háladatosságát a' napkeleti derék ármadiának ajánlja.

Konstánczinápolyból azt írják *September 30-ik* napján, hogy az Egyiptomban maradt Fr. árma-
diától 6000 ember, és sok ezer Coptusok, Görögök, Arabsok 's más nemzetbeliek mentenek a' nagy Vezér ellen *Syriába*. — *Alexandriában*, és más Egyiptomi városokban sok embert agyon lövöldöztek a' Francziák.

A' Párisi Directoriumon kívül, a' két törvénytévő Tanátsnak Előülöit, 's nevezetesebb tagjait, és a' Párisban lévo Generálisokat is meg látogatta *Bonaparte*. — Az úgy nevezett győzelem úttzája, a' mellyben tudniillik az ő háza vagyon, izünetlenül tele vagyon az ötet látni kívánó emberekkel. — Mostanában ötet, és *Moreau* Generalist gazdagon meg vendéglette a 500 ak Tanátsa, a' melly alkalmatossággal annak mollani elő-ülője *Bonaparte* *Lucian* illy szókkal aratította ki az első Campániai pohár bort: „A' le*szebb affzony-nak, a' békeffég isten affzonyának egeffégeért *Vajha* minden jó gondolkozású emberek újzve tsatolnák magokat, 's igyekeznének e' világnak tsendeséget, és a' Fr. Respublikának tántorithatatlan fundamentomot adni.

A' Párisi közönséges levelekből olvassuk, hogy a' napnyugoti olztályokban, nevezetesen az ennekelötte úgy nevezett *Bretagniai*, *Normandiai*, *Turaini*, *Maini*, *Orleansi*, és több tartományokban, nem tsak nagyon meg szaporodtak, hanem erőt is vettek már a' Chouansok, és Rojalisták. — A' közelebb múlt *October* közepe tájján, a' *Loire*, az az, *Ligeris* folyó viz mellett fekvü *Bourgel* nevezetü városba, *Tourhoz* (*Cæsarodunumhoz*) nem messze, bé menván azok, meg öldös-

ték a' nemzeti lovas katonanagot, a' municipalitas nevezetesebb tagjait, 's el prédálták annak irasait, a' közönséges kasszát, és a' nemzeti zászlót. — Hasonló vezedelem történt a' Nantes és Rennes városok környékein fekvő helységeken. — Mindenütt, a' hol tsak meg fordultak, ie vagdalták a' szabadság fáit, el prédálták a' közönséges kasszákat, s felettébb kegyetlenül viselték magokat a' republikanusok ellen. — *Craonban*, Normandiának városába is bé menvén, meg gyujtották a' leveles tárat, el foglalták a' republicanusi seregeknek ott taláztatott fegyvereiket, és magazinjaikat, 's ottan ütötték fel hadi fő szállásokat. — Az a' Chouaosok ármadiája, a' melly *Manst*, a' Maini tartománynak anya városát el foglalta, 18—20 ezer főből állónak lenni mondatik, és 5 colonnéra vagyon fel osztattatva.

A' *Bresti* flottán lévő matrozok közül is sokan által szöktek a' Chouaosokhoz, 's félő, hogy, ha továbbra is úgy fog lenni a' dolog, azon flottát is el ne foglallyák, vagy ki ne üzzék azon kikötő helyből. — E' *Maini* és *Loirei*, vagy *Ligerisi* osztaályokban lévő lakosokhoz illetén foglalatú hirdetményt küldöttek a' Chouaosoknak vezérjei: „A' Király nevében! Mi 1200 főből álló sereggel marsirozunk ellenetek; hogyha republicanusi trupjaitok szép szerivel ki fognak a' városból költözni, sem személyeitek, sem vagyoniaitok meg nem fognak sértetödni; ellenkezőképen erőszakosan is meg fog várasitok vétetödni, és már akkor semmitekért nem álhatunk jól. — — Hogyha hajlékaitokba fogadjátok a' patriota katonákat, fel gyujtyuk azokat. — Egy fertály óráig való időt engedünk néktek a' gondolkozásra, ennek el telése után, bé megyünk hozzátok. — *Dandigny* fő vezér.“

Egy más rojalista vezér ekként irt egy *Du-teil* nevü árendáshoz: „Mi ö Felségenek, XVIII. *Lajosnak*, a' mi törvényes királyunknak hadi tisztyei tiltjuk, hogy leg kevesebbet se fizess *Fortinnak*, mivel ö törvénytelenül és igasságtalanul birja a' *Lillei* uradalmat. *Irtam October 8-ikán 1799. Scipio Királyi hadi tizt.*“

Lawalból, a' Majni ofztálynak szép és népes városából illetén értelmü levelet vett a' Párisi Directororium: „Mindnyájan nagy fételelem és szorongatás közzé vagyunk helyhezttetve, ofztályunkban 20 ezer haramják járnak ide 's tova; vezérjeik Cantonokra ofztótták fel magokat, *Lebrüt* a' *Laffai* Cantonban; *Emerville Beauregard* a' *Gautieriben*; *S. Robert* az *Ernoniban* s. a. t. comaroznak. Hogyha késni fognak a' republi-canusi seregek, mindnyájunknak el kell vefz-nünk.“

A' Chouanfokról és Rojalistákról ezeket jelentik a' későbbi Párisi levelek: „Az 500-ak Tanátsa, *ugymond*, egy levelet tétetett nyomtatás által közönséggé, mellynek az a' foglalatja vala, hogy *Mans* környékén egészlen öfzve törtettek a' rebellisek, és hogy fő vezérjek is el vefzett. — Két *Anglus* hajó, a' mellyeken sok fegyver, 400 Fr. emigransok, sok *Anglus* matrozok 's katonák voltak, és *Bretagne* tartományában ki szállani igyekeztenek, néhány Fr. hajók által el füllyesztettek. A' matrozok és *Anglus* katonák magokat meg adták, a' Fr. emigransok pedig mind a' vízbe fúltak.“

Batáviai Respublika.

A' Hollandiai magános levelék szerint, a' Yorki Kir. herczeg és *Brüne* Fr. Generalis közt végbe ment capitulatióának múlt pofstapapon költ

Kurirunkban ki adatott czikkelyein kívül, néhány titkos pontjai is vagynak. Ezen magános tudositásokból olvassuk azt is, hogy a' Texeli flottán kívül, 200 kereskedő hajóikat vették el a' Belgáknak az Anglusok, és hogy a' minemű örökök vagyon az elsőbeknek, az egyesült Angló-Russzus seregeknek *Hollandiából* lett ki meneteléken, épen olly nagy szomorúságok vagyon azon, hogy minden tengeri erejektől és kereskedéseiktől meg fosztattak.

Octobernek 23 ikán indultak ki az egyesült Anglo-Russzus seregek északi *Hollandiából*.

Nagy Britannia.

Pitt minister erőssen dolgozik Irlándiának Angliával való ölzve kaptasoltatásán. Azok a' Hollandiai 3 batallionok, a' mellyek az Orániai örökös herczeghez állottak, Angliába mentek által. Attól tartván a' Londoni Kormányzék, hogy Irlandia ellen fogva a' Bresti flotta menni, 10 regiment katonaságot küldött oda — *Tippo* — *Saibnak* meg ölettetése után, a' Spanyol Országhoz tartozó *Manilli*, és *Filippini* szigetek ellen küld Anglia egy expeditiót, a' hol igen sok kintsre fognak a' Brittusok találni.

Magyar Ország.

Néhai b. e. Cardinalis herczeg *Batthyan József* Ő Eminentiajának meghidegült tetemei, ezen folyó hólnapnak 7-ikén, dél előtt 10 órakor, a' Primatialis palotában minden egyházi szokott czeremoniák közt meg áldattatván, fel emeltettek, és az alamisnálkodó Sz János kápolnájában lévő Primatialis kriptában le tétettek. A' közönséges exequiák tegnap előtt, tegnap, és ma tartattak.

Illyetero titulus alatt: *Mantua, Mensis Aug.*
A. 1799. egy igen szép és elmés deák Poë nat irt
 egy igen érdemes hazánkfiá, a' ki már ennek-
 előtte is sok szép és tudos Magyar munkák által
 tette magát N. Hazánkban esmértelessé. Hogy
 nem ok nélkül ditsírjük ezen Poémát, egynéhány
 verset kívánunk tanúbizonyságul az Erd. Publi-
 cummal közleni:

Cedat Roma; caput quondam, nunc fabula mundi!
 Arbitrio domini, stansque cadensque novi.
 Desinat ultores patriæ, jactare Camillos,
 Nec memoret Brutos, nomen inane, suos.
 (Heroum manes! ignoscite. Non ego vestra
 Tangere vesanus nomina sacra volo;
 Ast odi ignavos, servilia corda, nepotes!
 Audentes, inter vincula! magna loqui.)
 Cedat et ipsa, loco neque jam de principe cer-
 tet,
 Servandæ altera spes et decus Ausoniæ;
 Vnius illa licet sapiens parere potenti
 Imperio, et legum libera ferre jugum,
 Quam dominis centum servire pative nefanda
 Indocilis vulgi crimina, maluerit;
 Austriadumque Patri meliori tradita fato,
 Certior Hadriacis nunc dominetur aquis &c.

D. D. S.